

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Պատմության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ֆելիքս Մովսիսյան Վազգենի

/Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 2

« 13 » սեպտեմբերի 2023 թ.

Պ/մ-032 - Պատմական հետազոտությունների մեթոդաբանություն

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

022201.00.7 – Պատմություն

Կրթական ծրագիր՝

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

022201.01.7 – Պատմություն

Որակավորման աստիճան՝

/բակլավր, մագիստրատուրա/

մագիստրոս

Ամբիոն՝

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Պատմության

Ուսուցման ձևը՝

/առկա, հեռակա/

առկա

Կուրս/կիսամյակ

առկա՝ 1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝

/անուն, ազգանուն/

Վիրաբյան Ամատունի

Էլ. հասցե/ներ_amatun@yahoo.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	
8.	Դասավանդման մեթոդներ	
9.	Ուսումնառության մեթոդները	
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ	
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	
14.	Գնահատում	
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	
14.2.	Հարցաշար	
14.3.	Գնահատման չափանիշներ	
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ	

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

Պատմական հետազոտությունների մեթոդաբանություն առարկան կարևորվում է պատմության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է «022201.01.7 – Պատմություն» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի Ընդհանուր կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

1. սովորողներին ծանոթացնել գիտահետազոտական աշխատանքի կատարման հիմունքներին,
2. դիտարկել սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հիմնական նպատակը, գործառույթները, կառուցվածքը
3. ուսանողներին նախապատրաստել՝ կատարելու գիտահետազոտական աշխատանք

2.2 Դասընթացի խնդիրներն են.

1. Սովորողների մոտ ձևավորել գիտահետազոտական աշխատանքի կատարման, իմացության, ուսուցման, ուսումնառության և գնահատման գործընթացում դրանք կիրառելու կարողություններ և հմտություններ:
2. Ուսանողներին սովորեցնել գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:
3. Նախապատրաստել հետագա մասնագիտական գործունեության:

4. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները .

Դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների մոտ պատմության վերաբերյալ համակողմանի գիտելիքները, փաստերը համադրելու և վերլուծելու կարողությունների առկայությունը:

5. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)² և կոմպետենցիաները.

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

- ✓ վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- ✓ կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն
- ✓ հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ
- ✓ մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ
- ✓ քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատման ունակություն
- ✓ թիմային աշխատանք
- ✓ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն
- ✓ հետազոտություններ կատարելու ունակություններ
- ✓ սովորելու ունակություն
- ✓ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու ունակություն
- ✓ ինքնուրույն աշխատելու ունակություն

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ՄԿ)

- ✓ կարողանա կատարել բազմաբնույթ գիտելիքների համակարգում և տեսական վերլուծություն
- ✓ կարողանա համադրելու պատմական փաստերը և համակողմանի գնահատել երևույթները
- ✓ ունենա սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ
- ✓ կարողանա կոնկրետ տեսական գիտելիքները կիրառել պատմական իրողությունները հասկանալու համար
- ✓ կարողանա պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները բացահայտել ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից
- ✓ ունենա պատմագիտական հետազոտություններ կատարելու ունակություններ

Դասընթացի վերջնարդյունքները.

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում սովորողները պետք է Իմանան՝

- ✓ գիտահետազոտական աշխատանքի հիմնական փուլերը;
- ✓ գիտական հետազոտության թեմայի ընտրության սկզբունքները;
- ✓ հետազոտության իրականացման համար աղբյուրների հավաքման հիմնական մեթոդները;
- ✓ գիտական հետազոտության համար հավաքված նյութի վերլուծության մեթոդներ:

Կարողանա՝

- ✓ իրականացնել տեղեկատվության ինքնուրույն որոնում, օգտագործել մատենագիտական տեղեկատուներ և հրատարակություններ, արխիվային տեղեկատուներ, էլեկտրոնային և ինտերնետային ռեսուրսներ, որոնք անհրաժեշտ են հետազոտության աղբյուրների շրջանակը որոշելու համար;
- ✓ վերլուծել ստացված աղբյուրների տվյալները;
- ✓ ինքնուրույն կազմակերպել և կառուցել գիտական աշխատանքի տեքստը:

ՏԻՐԱՊԵՏԻ՝

- ✓ սեփական գիտական աշխատանքի թեման որոշելու և ձևակերպելու հմտությունների;

- ✓ տեսական և մեթոդաբանական գործիքներ ընտրելու հմտությունների հետազոտություն իրականացման համար;
- ✓ համապատասխան հետազոտական մեթոդների կիրառման հմտությունների;
- ✓ հետազոտության համար նյութեր հավաքելու, համակարգելու և վերլուծելու հմտությունների:

6. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

Դասընթացի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մագիստրոսական աշխատանք կատարելու, գիտական հոդված նախապատրաստելու, կրթությունը շարունակելու և պատմագիտության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

7. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	2 կրեդիտ/60 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	14	
Գործնական աշխատանք		
Մեմինար պարապմունք	10	
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	36	
Ընդամենը	60	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ստուգարք	

8. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

▪ **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Չեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

9. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ թեմատիկ սեմինար, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական և խմբային, իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն

10. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

11. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարամունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Թեմա 1. Պատմական հետազոտությունների տեսակների սահմանում	2	2			4
2.	Թեմա 2. Մեփական հետազոտության թեմայի ընտրության իրականացում և ձևակերպում, նպատակի և առաջադրանքների սահմանում, նախնական աշխատանքային պլանի ստեղծում	2	2			4
3.	Թեմա 3. Մեփական հետազոտության մատենագիտության ստեղծում	2				4
4.	Թեմա 4. Մեփական հետազոտության աշխատանքային նյութերի ստեղծում, նյութերի համակարգման սկզբունքների ընտրություն	2				4
5.	Թեմա 5. Մեփական հետազոտության պլան-պրոսպեկտի կազմում	2				4
6.	Թեմա 6. Գիտական հետազոտության ներածություն գրելը	2				4
7.	Թեմա 7. Գիտական ստեղծագործության ներկայացման միջոցի ընտրությունը, հիմնական մասի կառուցվածքի ձևակերպումը	2				4
8.	Թեմա 8. Գիտական ստեղծագործության վերջաբան գրելը		2			4
9.	Թեմա 9. Մեփական հետազոտության գիտատեղեկատու համակարգի ձևավորումը		2			2
10.	Թեմա 10. Մեղմագիր գրելը		2			2

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	14	10			36
----------	----	----	--	--	----

12. Ուսումնասիրողական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Кравцова, Е. Д. Логика и методология научных исследований [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Е. Д. Кравцова, А. Н. Городищева. - Красноярск : Сиб. федер. ун-т, 168 с. - ISBN 978-5-7638-2946-4 - Режим доступа: http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=507377	2014.
2	Методология научного исследования: Учебник / А.О. Овчаров, Т.Н. Овчарова. - М.: НИЦ ИНФРА-М, - 304 с.: 60x90 1/16 + (Доп. мат. znanium.com). - (Высшее образование: Магистратура). (переплет) ISBN 978-5-16-009204-1, 500 экз. http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=427047	2014.
3	Основы научных исследований / Б.И. Герасимов, В.В. Дробышева, Н.В. Злобина и др. - М.: Форум: НИЦ Инфра-М, - 272 с.: 60x90 1/16. - (Высшее образование). (переплет) ISBN 978-5-91134-340-8, 1000 экз. http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=390595	2013.
4	Основы научных исследований: учебное пособие / С.В. Натареев, И.В. Постникова, В.П. Миронов; Ивановский гос. Хим./технол. университет – Иваново, – 154 с. https://mkl.isuct.ru/e-lib/sites/default/files/mahp13042016.pdf	2016
5	Основы научных исследований: учебное пособие / М. З. Вайнштейн, В. М. Вайнштейн, О. В. Кононова. – Йошкар-Ола: Марийский государственный технический университет, – 216с. https://fedyaevys.ru/sci/doc/Vajnshtejn_Osnovy_nauchnyh_issledovanij.pdf	
6	Основы научных исследований : учеб. пособие / Ю. О. Новикова ; Владим. гос. ун-т им. А. Г. и Н. Г. Столетовых. – Владимир : Изд-во ВлГУ, 2022. 172 с. – ISBN 978-5-9984-1512-8. http://op.vlsu.ru/fileadmin/Programmy/Magistratura/27.04.02/Metod_doc/Mu_NauchIssled_270402_300822.pdf	2011

7	Кремлев Н. Д. Основы научных исследований: учебное пособие. – Курган : Изд-во Курганского гос. ун-та, – 252 с. ISBN 978-5-4217-0447-8 http://dspace.kgsu.ru/xmlui/bitstream/handle/123456789/.pdf?sequence=1&isAllowed=y	2018.
	Լրացուցիչ	
1	Шкляр, М. Ф. Основы научных исследований [Электронный ресурс] : Учебное пособие для бакалавров / М. Ф. Шкляр. - 5-е изд. - М.: Издательско-торговая корпорация 'Дашков и К-', 244 с. - ISBN 978-5-394-02162-6. http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=415019	2013.
2	Павлов А.В. Логика и методология науки: Современное гуманитарное познание и его перспективы : Учебное пособие. М.: Флинта, 345 с. http://znanium.com/bookread.php?book=241695	2010.
3	Кузнецов И. Н. Научное исследование: Методика проведения и оформление.— 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и КО», — 460 с. ISBN 5-94798-904-2 http://csl.isc.irk.ru/BD/Ucheb.pdf	2006
4	Основы научных исследований. Курс лекций: учебное пособие / Р.Б.Кохужева.- Майкоп: Изд-во «ИП Кучеренко В.О.», -142с. https://mkgtu.ru/vikon/sveden/files/OSNOVY_NAUCHNYX_ISSLEDOVANIY(17).pdf	2017

13. **Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ**

13.1. **Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ**

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Թեմա 1. Պատմական հետազոտությունների տեսակների սահմանում	Պատմական հետազոտությունների տեսակները: Կոնկրետ-պատմական, աղբյուրագիտական, պատմագիտական, տեսամեթոդաբանական և պատմական ուսումնասիրությունների այլ տեսակներ, դրանց առանձնահատկությունները: Տարբերություններն ըստ ուսումնասիրության առարկայի; նպատակներ և գրելու առաջադրանքներ; աղբյուրների ընտրություն և վերլուծություն, ժամանակագրական և տարածքային շրջանակ; հետազոտության մեթոդներն ու մեթոդաբանությունը; արդյունքների ներկայացման տեխնիկա; փաստարկներ:	2	տե՛ս գրականության ցանկը

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	Թեմա 2. Մեփական հետազոտության թեմայի ընտրության իրականացում և ձևակերպում, նպատակի և առաջադրանքների սահմանում, նախնական աշխատանքային պլանի ստեղծում	Գիտական հետազոտությունների թեմայի ընտրություն, նպատակի սահմանում և առաջադրանքներ: Ուսումնասիրության թեմայի և տեսակի որոշում: Գիտական ղեկավարի դերը (խորհրդատուի): Ուսումնասիրության հնարավորության օբյեկտիվ գնահատում. աղբյուրներ և դրանց հասանելիություն; թեմայի իմացություն; նպատակի իրականացման իրական լինելը; հետազոտողի սուբյեկտիվ հնարավորությունները: Նախնական ծանոթություն թեմայի վերաբերյալ հիմնախնդիրների և գրականության հետ: Հետազոտություն նպատակի, խնդիրների, օբյեկտի և առարկայի սահմանում: Նախնական աշխատանքային պլան:	2	տե՛ս գրականության ցանկը
3	Թեմա 3. Մեփական հետազոտության մատենագիտության ստեղծում	Գիտական աշխատանքի փուլերը. Պատահական ընտրում. Մատենագիտական կատալոգներ. կառուցվածքը ըստ թեմատիկ և այբբենական սկզբունքի: Համընդհանուր տասնորդական դասակարգում (UDC), դասակարգում ըստ համակարգի Մատենագիտական ձեռնարկներ. ըստ նշանակության (խորհրդատվական, գիտակ-օժանդակ, գրանցման) և ըստ բովանդակության (հետադարձ կապի, հեռանկարային, ընթացիկ): Մատենագիտական որոնման արդյունքների համակարգում: Ինտերնետում գրականության և ռեսուրսների որոնման սկզբունքները:	2	տե՛ս գրականության ցանկը
4	Թեմա 4. Մեփական հետազոտության աշխատանքային նյութերի ստեղծում, նյութերի համակարգման սկզբունքների ընտրություն	Հետազոտական խնդիրների վերաբերյալ գրականության ուսումնասիրություն, աշխատանքային նյութերի ստեղծում: Գիտական գրականության ուսումնասիրության ուղղությունն ու հաջորդականությունը: Գիտական գրականության յուրացում, հեղինակների հայեցակարգերի, աղբյուրագիտականի բազայի, խնդիրների, աշխատանքի եզրակացությունների բացահայտում: Աշխատանքային նյութերի տեսակները: Աշխատանքային նյութերի համակարգման սկզբունքները, խնդրահարույց և ժամանակագրական մոտեցում, դրանց համադրություն:	2	տե՛ս գրականության ցանկը
5	Թեմա 5. Մեփական հետազոտության պլան-	Գիտական հետազոտությունների պլան-պրոսպեկտի կազմում, աշխատանքային վարկածների ձևակերպում:	2	տե՛ս գրականության ցանկը

	պրոսպեկտի կազմում			
6	Թեմա 6. Գիտական հետազոտության ներածություն գրելը	Գիտական հետազոտության ներածությունը: Հետազոտության թեմայի ու գիտական արդիականության Հիմնավորումը: Գիտական նորությունը: Հետազոտություն մեթոդաբանություն: Հետազոտության մեթոդները: Նպատակի և խնդիրների հիմնավորում: Հետազոտության աղբյուրների բնութագրերը: Պատմագիտական ակնարկ: Աշխատանքի կառուցվածքի հիմնավորում: Գիտական փորձաքննությունը:	2	տե՛ս գրականության ցանկը
7	Թեմա 7. Գիտական ստեղծագործության ներկայացման միջոցի ընտրություն, հիմնական մասի կառուցվածքի ձևակերպում	Գիտական հետազոտության հիմնական մասի կառուցվածքը: Գլուխների և ենթագլուխների վրա նյութի ներկայացման և բաշխման մեթոդներ (ժամանակագրական, հիմնախնդրային (թեմատիկ) , դրանց համակցությունները):	2	տե՛ս գրականության ցանկը

13.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտնողական ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Թեմա 1. Պատմական հետազոտությունների տեսակների սահմանում	Պատմական հետազոտությունների տեսակները: Կոնկրետ-պատմական, աղբյուրագիտական, պատմագիտական, տեսամեթոդաբանական և պատմական ուսումնասիրությունների այլ տեսակներ, դրանց առանձնահատկությունները: Տարբերություններն ըստ ուսումնասիրության առարկայի: նպատակներ և գրելու	2	Հարց ու պատասխան, իրավիճակային վերլուծություն, խնդիրի առաջադրում, խմբային	տե՛ս գրականության ցանկը

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		առաջադրանքներ; աղբյուրների ընտրություն և վերլուծություն, ժամանակագրական և տարածքային շրջանակ; հետազոտության մեթոդներն ու մեթոդաբանությունը; արդյունքների ներկայացման տեխնիկա; փաստարկներ:		քննարկում	
2.	Թեմա 2. Մեփական հետազոտության թեմայի ընտրության իրականացում և ձևակերպում, նպատակի և առաջադրանքների սահմանում, նախնական աշխատանքային պլանի ստեղծում	Գիտական հետազոտությունների թեմայի ընտրություն, նպատակի սահմանում և առաջադրանքներ: Ուսումնասիրության թեմայի և տեսակի որոշում: Գիտական դեկավարի դերը (խորհրդատուի): Ուսումնասիրության հնարավորության օբյեկտիվ գնահատում. աղբյուրներ և դրանց հասանելիություն; թեմայի իմացություն; նպատակի իրականացման իրական լինելը; հետազոտողի սուբյեկտիվ հնարավորությունները: Նախնական ծանոթություն թեմայի վերաբերյալ հիմնախնդիրների և գրականության հետ: Հետազոտություն նպատակի, խնդիրների, օբյեկտի և առարկայի սահմանում: Նախնական աշխատանքային պլան:	2	Հարց ու պատասխան, իրավիճակային վերլուծություն, խնդիրի առաջադրում, խմբային քննարկում	տե՛ս գրականության ցանկը
3	Թեմա 8. Գիտական ստեղծագործության վերջաբան գրելը	Եզրակացություններ աշխատանքի ենթազույմների և զլույների համար: Վարկածի հաստատում, եզրակացություններ: Գիտական կանխատեսում:	2	Հարց ու պատասխան իրավիճակային վերլուծություն, խմբային քննարկում	տե՛ս գրականության ցանկը
4	Թեմա 9. Մեփական հետազոտության գիտատեղեկատու համակարգի ձևավորում	Գիտական աշխատանքի ձևավորման տեխնիկան: գիտատեղեկատու համակարգի ձևավորում: Ենթատող (հղում): Աղբյուրների և գրականության ցուցակ:	2	Հարց ու պատասխան իրավիճակային վերլուծություն, խնդիրի առաջադրում, խմբային քննարկում	տե՛ս գրականության ցանկը
5	Թեմա 10. Մեղմագիր	Գիտական աշխատությունների սեղմագրումը և գրախոսությունը:	2	Հարց ու պատասխան	տե՛ս գրականության

	գրելը		իրավիճակային վերլուծություն, խնդիրի առաջադրում, խմբային քննարկում	ցանկը
--	--------------	--	---	-------

13.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹¹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
1.	Թեմա 1. Պատմական հետազոտությունների տեսակների սահմանում	Պատմական հետազոտությունների տեսակները: Կոնկրետ-պատմական, աղբյուրագիտական, պատմագիտական, տեսամեթոդաբանական և պատմական ուսումնասիրությունների այլ տեսակներ, դրանց առանձնահատկությունները: Տարբերություններն ըստ ուսումնասիրության առարկայի; նպատակներ և գրելու առաջադրանքներ; աղբյուրների ընտրություն և վերլուծություն, ժամանակագրական և տարածքային շրջանակ; հետազոտության մեթոդներն ու մեթոդաբանությունը; արդյունքների ներկայացման տեխնիկա; փաստարկներ:	ռեֆերատ	Գիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը

¹¹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	Թեմա 2. Մեփական հետազոտության թեմայի ընտրության իրականացում և ձևակերպում, նպատակի և առաջադրանքների սահմանում, նախնական աշխատանքային պլանի ստեղծում	Գիտական հետազոտությունների թեմայի ընտրություն, նպատակի սահմանում և առաջադրանքներ: Ուսումնասիրության թեմայի և տեսակի որոշում: Գիտական ղեկավարի դերը (խորհրդատուի): Ուսումնասիրության հնարավորության օբյեկտիվ գնահատում. աղբյուրներ և դրանց հասանելիություն: թեմայի իմացություն: նպատակի իրականացման իրական լինելը; հետազոտողի սուբյեկտիվ հնարավորությունները: Նախնական ծանոթություն թեմայի վերաբերյալ հիմնախնդիրների և գրականության հետ: Հետազոտություն նպատակի, խնդիրների, օբյեկտի և առարկայի սահմանում: Նախնական աշխատանքային պլան:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը
3.	Թեմա 3. Մեփական հետազոտության մատենագիտության ստեղծում	Գիտական աշխատանքի փուլերը. Պատահական ընտրում. Մատենագիտական կատալոգներ. կառուցվածքը ըստ թեմատիկ և այբբենական սկզբունքի: Համընդհանուր տասնորդական դասակարգում (UDC), դասակարգում ըստ համակարգի Մատենագիտական ձեռնարկներ. ըստ նշանակության (խորհրդատվական, գիտակ-օժանդակ, գրանցման) և ըստ բովանդակության (հետադարձ կապի, հեռանկարային, ընթացիկ): Մատենագիտական որոնման արդյունքների համակարգում: Ինտերնետում գրականության և ռեսուրսների որոնման սկզբունքները:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը
4.	Թեմա 4. Մեփական հետազոտության աշխատանքային նյութերի ստեղծում, նյութերի համակարգման սկզբունքների ընտրություն	Հետազոտական խնդիրների վերաբերյալ գրականության ուսումնասիրություն, աշխատանքային նյութերի ստեղծում: Գիտական գրականության ուսումնասիրության ուղղությունն ու հաջորդականությունը: Գիտական գրականության յուրացում, հեղինակների հայեցակարգերի, աղբյուրագիտականի բազայի, խնդիրների, աշխատանքի եզրակացությունների բացահայտում: Աշխատանքային նյութերի տեսակները: Աշխատանքային նյութերի համակարգման սկզբունքները, խնդրահարույց և ժամանակագրական մոտեցում, դրանց համադրություն:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը

5.	Թեմա 5. Մեփական հետազոտության պլան-պրոսպեկտի կազմում	Գիտական հետազոտությունների պլան-պրոսպեկտի կազմում, աշխատանքային վարկածների ձևակերպում:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը
6.	Թեմա 6. Գիտական հետազոտության ներածություն գրելը	Գիտական հետազոտության ներածությունը: Հետազոտության թեմայի ու գիտական արդիականության Հիմնավորումը: Գիտական նորույթը: Հետազոտություն մեթոդաբանություն: Հետազոտության մեթոդները: Նպատակի և խնդիրների հիմնավորում: Հետազոտության աղբյուրների բնութագրերը: Պատմագիտական ակնարկ: Աշխատանքի կառուցվածքի հիմնավորում: Գիտական փորձաքննությունը:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը
7.	Թեմա 7. Գիտական ստեղծագործության ներկայացման միջոցի ընտրություն, հիմնական մասի կառուցվածքի ձևակերպում	Գիտական հետազոտության հիմնական մասի կառուցվածքը: Գլուխների և ենթագլուխների վրա նյութի ներկայացման և բաշխման մեթոդներ (ժամանակագրական, հիմնախնդրային (թեմատիկ) , դրանց համակցությունները):	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը
8.	Թեմա 8. Գիտական ստեղծագործության վերջաբան գրելը	Եզրակացություններ աշխատանքի ենթագլուխների և գլուխների համար: Վարկածի հաստատում, եզրակացություններ: Գիտական կանխատեսում:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը
9.	Թեմա 9. Մեփական հետազոտության գիտատեղեկատու համակարգի ձևավորում	Գիտական աշխատանքի ձևավորման տեխնիկան: գիտատեղեկատու համակարգի ձևավորում: Ենթատող (հղում): Աղբյուրների և գրականության ցուցակ:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը
10.	Թեմա 10. Մեղմագիր գրելը	Գիտական աշխատությունների սեղմագրումը և գրախոսությունը:	ռեֆերատ	Կիսամյակի ընթացքում	գրավոր	տե՛ս գրականության ցանկը

14. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹³

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	համակարգիչ, պրոյեկտոր, գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	տեղեկատվական նյութեր

¹³ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

15. Գնահատում

Համալսարանում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁴:

15.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

15.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

15.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Պատմական հետազոտությունների տեսակները: Կոնկրետ-պատմական, աղբյուրագիտական, պատմագիտական, տեսամեթոդաբանական և պատմական ուսումնասիրությունների այլ տեսակներ, դրանց առանձնահատկությունները:

---

¹⁴«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

Աղբյուրների ընտրություն և վերլուծություն, ժամանակագրական և տարածքային շրջանակ; Հետազոտության մեթոդներն ու մեթոդաբանությունը, արդյունքների ներկայացման տեխնիկա, փաստարկներ:

2. Գիտական հետազոտությունների թեմայի ընտրություն, նպատակի սահմանում և առաջադրանքներ:
3. Ուսումնասիրության թեմայի և տեսակի որոշում:
4. Գիտական ղեկավարի (խորհրդատուի) դերը:
5. Ուսումնասիրության հնարավորության օբյեկտիվ գնահատում. աղբյուրներ և դրանց հասանելիություն; թեմայի իմացություն; նպատակի իրականացման իրական լինելը; հետազոտողի սուբյեկտիվ հնարավորությունները:
6. Նախնական ծանոթություն թեմայի վերաբերյալ հիմնախնդիրների և գրականության հետ:
7. Հետազոտություն նպատակի, խնդիրների, օբյեկտի և առարկայի սահմանում: Նախնական աշխատանքային պլան:
8. Գիտական աշխատանքի փուլերը. Պատահական ընտրում. Մատենագիտական կատալոգներ. կառուցվածքը ըստ թեմատիկ և այբբենական սկզբունքի: Համընդհանուր տասնորդական դասակարգում (UDC), դասակարգում ըստ համակարգի
9. Մատենագիտական ձեռնարկներ. ըստ նշանակության (խորհրդատվական, գիտակ-օժանդակ, գրանցման) և ըստ բովանդակության (հետադարձ կապի, հեռանկարային, ընթացիկ): Մատենագիտական որոնման արդյունքների համակարգում: Ինտերնետում գրականության և ռեսուրսների որոնման սկզբունքները:
10. Հետազոտական խնդիրների վերաբերյալ գրականության ուսումնասիրություն, աշխատանքային նյութերի ստեղծում:
11. Գիտական գրականության ուսումնասիրության ուղղությունն ու հաջորդականությունը:
12. Գիտական գրականության յուրացում, հեղինակների հայեցակարգերի, աղբյուրագիտականի բազայի, խնդիրների, աշխատանքի եզրակացությունների բացահայտում: Աշխատանքային նյութերի տեսակները:
13. Աշխատանքային նյութերի համակարգման սկզբունքները, խնդրահարույց և ժամանակագրական մոտեցում, դրանց համադրություն:
14. Գիտական հետազոտությունների պլան-պրոսպեկտի կազմում, աշխատանքային վարկածների ձևակերպում:
15. Գիտական հետազոտության ներածությունը: Հետազոտության թեմայի ու գիտական արդիականության Հիմնավորումը: Գիտական նորույթը: Հետազոտություն մեթոդաբանություն: Հետազոտության մեթոդները: Նպատակի և խնդիրների հիմնավորում: Հետազոտության աղբյուրների բնութագրերը:

Պատմագիտական ակնարկ: Աշխատանքի կառուցվածքի հիմնավորում:

Գիտական փորձաքննությունը:

16. Գիտական հետազոտության հիմնական մասի կառուցվածքը: Գլուխների և ենթագլուխների վրա նյութի ներկայացման և բաշխման մեթոդներ (ժամանակագրական, հիմնախնդրային (թեմատիկ) , դրանց համակցությունները):
17. Եզրակացություններ աշխատանքի ենթագլուխների և գլուխների համար: Վարկածի հաստատում, եզրակացություններ: Գիտական կանխատեսում:
18. Գիտական աշխատանքի ձևավորման տեխնիկան: Գիտատեղեկատու համակարգի ձևավորում: Ենթատող (հղում): Աղբյուրների և գրականության ցուցակ:
19. Գիտական աշխատությունների սեղմագրումը և գրախոսությունը:

Գնահատման չափանիշները

Ուսանողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկրնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:

Ուսանողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է ուսանողի կիսամյակի ընթացքում կատարած աշխատանքների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է համապատասխան ներքոհիշյալ բաղադրիչների: Յուրաքանչյուր բաղադրիչի դիմաց նշված առավելագույն տոկոսը կարելի է հավաքել ծրագրային պահանջների շրջանակներում տվյալ կետի տակ ներկայացված պահանջները 100%-ով կատարելու դեպքում:

Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում:

Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի: Մահմանված ժամանակահատվածից (առանց հարգելի պատճառի) ուշ ներկայացվող աշխատանքները չեն ընդունվում և ուսանողը կորցնում է համապատասխան միավորները:

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	<u>022201.00.7 – Պատմություն</u> <small>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</small>
Կրթական ծրագիր`	<u>022201.01.7 – Պատմություն</u> <small>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</small>
Որակավորման աստիճան`	<u>մագիստրոս</u> <small>/բակալավր, մագիստրատուրա/</small>

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/մ-032 Պատմական հետազոտության մեթոդաբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	24	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	10
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • սովորողներին ծանոթացնել գիտահետազոտական աշխատանքի կատարման հիմունքներին, • ղիտարկել սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հիմնական նպատակը, գործառույթները, կառուցվածքը • ուսանողներին նախապատրաստել՝ կատարելու գիտահետազոտական աշխատանք • ձևավորել գիտահետազոտական աշխատանքի կատարման նորագույն իմացության, ուսուցման, ուսումնառության և գնահատման գործընթացում կիրառելու կարողություններ և հմտություններ: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Իմանալ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ գիտահետազոտական աշխատանքի հիմնական փուլերը; ✓ գիտական հետազոտության թեմայի ընտրության սկզբունքները; ✓ հետազոտության իրականացման համար աղբյուրների հավաքման հիմնական մեթոդները; ✓ գիտական հետազոտության համար հավաքված նյութի վերլուծության մեթոդներ: <p>Կարողանալ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ իրականացնել տեղեկատվության ինքնուրույն որոնում, օգտագործել մատենագիտական տեղեկատուներ և հրատարակություններ, արխիվային տեղեկատուներ, էլեկտրոնային և ինտերնետային ռեսուրսներ, որոնք անհրաժեշտ են հետազոտության աղբյուրների շրջանակը որոշելու համար; ✓ վերլուծել ստացված աղբյուրների տվյալները; ✓ ինքնուրույն կազմակերպել և կառուցել գիտական աշխատանքի տեքստը: <p>ՏԻՐԱՊԵՏԵԼ՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ սեփական գիտական աշխատանքի թեման որոշելու և ձևակերպելու հմտությունների; ✓ տեսական և մեթոդաբանական գործիքներ ընտրելու հմտությունների 			

	<p>հետազոտություն իրականացման համար;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ համապատասխան հետազոտական մեթոդների կիրառման հմտությունների; ✓ հետազոտության համար նյութեր հավաքելու, համակարգելու և վերլուծելու հմտությունների:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Պատմական հետազոտությունների տեսակների սահմանում</p> <p>Թեմա 2. Մեփական հետազոտության թեմայի ընտրության իրականացում և ձևակերպում, նպատակի և առաջադրանքների սահմանում, նախնական աշխատանքային պլանի ստեղծում</p> <p>Թեմա 3. Մեփական հետազոտության մատենագիտության ստեղծում</p> <p>Թեմա 4. Մեփական հետազոտության աշխատանքային նյութերի ստեղծում, նյութերի համակարգման սկզբունքների ընտրություն</p> <p>Թեմա 5. Մեփական հետազոտության պլան-պրոսպեկտի կազմում</p> <p>Թեմա 6. Գիտական հետազոտության ներածություն գրելը</p> <p>Թեմա 7. Գիտական ստեղծագործության ներկայացման միջոցի ընտրություն, հիմնական մասի կառուցվածքի ձևակերպում</p> <p>Թեմա 8. Գիտական ստեղծագործության վերջաբան գրելը</p> <p>Թեմա 9. Մեփական հետազոտության գիտատեղեկատու համակարգի ձևավորում</p> <p>Թեմա 10. Մեղմագիր գրելը</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է բազմագործոնային համակարգով՝ 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ինքնուրույն աշխատանքի կատարում, ✓ սեմինար պարապմունքներին ուսանողի մասնակցություն, ✓ ուսանողի կողմից դրսևորած ընթացիկ ակտիվություն, հմտություններ և կարողություններ,
<p>Գրականություն</p>	<p>Հիմնական</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кравцова, Е. Д. Логика и методология научных исследований [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Е. Д. Кравцова, А. Н. Городищева. - Красноярск : Сиб. федер. ун-т, 2014. - 168 с. - ISBN 978-5-7638-2946-4 - Режим доступа: http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=507377 2. Методология научного исследования: Учебник / А.О. Овчаров, Т.Н. Овчарова. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. - 304 с.: 60x90 1/16 + (Доп. мат. znanium.com). - (Высшее образование: Магистратура). (переплет) ISBN 978-5-16-009204-1, 500 экз. http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=427047 3. Основы научных исследований / Б.И. Герасимов, В.В. Дробышева, Н.В. Злобина и др. - М.: Форум: НИЦ Инфра-М, 2013. - 272 с.: 60x90 1/16. - (Высшее образование). (переплет) ISBN 978-5-91134-340-8, 1000 экз. http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=390595

4. Основы научных исследований: учебное пособие / С.В. Натареев, И.В. Постникова, В.П. Миронов; Ивановский гос. Хим./технол. университет – Иваново, 2016 – 154 с.
<https://mkl.isuct.ru/e-lib/sites/default/files/mahp13042016.pdf>
5. Основы научных исследований: учебное пособие / М. З. Вайнштейн, В. М. Вайнштейн, О. В. Кононова. – Йошкар-Ола: Марийский государственный технический университет, 2011. – 216с.
https://fedyaevys.ru/sci/doc/Vajnshtejn_Osnovy_nauchnyh_issledovaniy.pdf
6. Основы научных исследований : учеб. пособие / Ю. О. Новикова ; Владим. гос. ун-т им. А. Г. и Н. Г. Столетовых. – Владимир : Изд-во ВлГУ, 2022. 172 с. – ISBN 978-5-9984-1512-8.
http://op.vlsu.ru/fileadmin/Programmy/Magistratura/27.04.02/Metod_doc/Mu_NauchIssled_270402_300822.pdf
7. Кремлев Н. Д. Основы научных исследований: учебное пособие. –
8. Курган : Изд-во Курганского гос. ун-та, 2018. – 252 с. ISBN 978-5-4217-0447-8
<http://dspace.kgsu.ru/xmlui/bitstream/handle/123456789/pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Групагы

1. Шкляр, М. Ф. Основы научных исследований [Электронный ресурс] : Учебное пособие для бакалавров / М. Ф. Шкляр. - 5-е изд. - М.: Издательско-торговая корпорация 'Дашков и К-', 2013. - 244 с. - ISBN 978-5-394-02162-6.
<http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=415019>
2. Павлов А.В. Логика и методология науки: Современное гуманитарное познание и его перспективы : Учебное пособие. М.: Флинта, 2010. 345 с.
<http://znanium.com/bookread.php?book=241695>
3. Кузнецов И. Н. Научное исследование: Методика проведения и оформление. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и КО», 2006. — 460 с. ISBN 5-94798-904-2 <http://csl.isc.irk.ru/BD/Ucheb.pdf>
4. Основы научных исследований. Курс лекций: учебное пособие / Р.Б.Кохужева.- Майкоп: Изд-во «ИП Кучеренко В.О.», 2017,-142с.
[https://mkgtu.ru/vikon/sveden/files/OSNOVY_NAUCHNYX_ISSLEDOVANIY\(17\).pdf](https://mkgtu.ru/vikon/sveden/files/OSNOVY_NAUCHNYX_ISSLEDOVANIY(17).pdf)